

September 2015

Kinderboekenweek

Raar, maar waar! Dat is het motto van de Kinderboekenweek 2015. Het thema gaat over natuur, wetenschap en techniek. Kinderen willen graag weten hoe dingen in elkaar zitten en gaan daarom op onderzoek.

Bij een natuurwetenschappelijke benadering van de werkelijkheid (hoe zit het precies?) past als aanvulling ook een levensbeschouwelijke benadering (wat betekent die werkelijkheid nou?). Het zijn twee fundamenteel verschillende manieren om naar de werkelijkheid te kijken die elkaar niet uitsluiten maar elkaar juist aanvullen. De evolutietheorie en het scheppingsverhaal zijn twee voorbeelden van elkaar aanvullende manieren waarop mensen de werkelijkheid kunnen beleven: feitelijk en poëtisch, gevoelig voor het wonderlijke.

Levendig Uitgever biedt een aantal prenten- en verhalenboeken om tijdens deze week ook die andere kant van de werkelijkheid aan bod te laten komen. Juist in een wetenschapsweek is het misschien goed om het grotere plaatje te laten zien. Zie www.kleuropschool.nl.

Ook Uitgeverij Kwintessens sluit in haar aanbod aan bij de Kinderboekenweek, zie www.kwintessens.nl/kinderboekenweek.

En zoals ieder jaar heeft ook het Centrum voor Levensbeschouwing weer een katern met lessuggesties uitgegeven. Na een introductie- en een filosofieles over wat een wonder is, wordt in de lessen in dit katern met de leerlingen de aard van Bijbelse wonderverhalen verkend. Het katern is aangevuld met suggesties voor prentenboeken, jeugdliteratuur, verhalen en liederen. Te bestellen via www.centrumvoorlevensbeschouwing.nl voor € 10,-

Vluchtelingen

Op scholen zal het thema 'vluchtelingen' zeker ter sprake komen. Wat zijn de opties om het gesprek hierover verantwoord te laten verlopen.

- Informatiegericht. Er worden nogal wat beelden de samenleving ingeslingerd, die niet allemaal op correcte informatie berusten. Het juist informeren, voorzover mogelijk, is nu een belangrijke opdracht. Op de website van het COA (www.coa.nl) zijn de meest recente feiten en cijfers aan te treffen. Ook de website van Vluchtelingenwerk Nederland biedt recente informatie (www.vluchtelingenwerk.nl/actueel).
- Emotiegericht. Kinderen horen en merken dat veel volwassenen bang of ongerust zijn. Misschien maken ze zichzelf ook zorgen. Misschien vinden ze de vluchtelingen wel 'zelig' en hebben ze medelijden. Of voelen ze zich machteloos. Er met elkaar in een kringgesprek over praten kan kinderen goed doen. Ze merken dan dat ze niet alleen zijn met hun gevoelens en dat er ook andere gevoelens zijn. Daardoor kunnen ze enigszins ontsnappen aan de greep die de emoties mogelijk op hen hebben. Een volgende stap zou kunnen zijn het verwerken van de emoties in een creatieve opdracht.
- Handelingsgericht. In ons land zijn een aantal 'welkomwinkels', waar spullen naar toe kunnen worden gebracht of gestuurd, die nu hard nodig zijn. Zie www.vluchtelingenwerk.nl/actueel.
- Filosofisch of levensbeschouwelijk gericht. Wat betekent dit nu, dat er zoveel mensen op de vlucht zijn voor ellende? Wat moeten wij daar mee? In verschillende religieuze tradities is het helpen van vluchtelingen of mensen die reizen een 'heilige plicht'. Gastvrijheid en solidariteit zijn centrale waarden in Christendom en Islam. In de Bijbel zegt Jezus: "Alles wat jullie hebben gedaan voor één van deze mensen, die hongerig, waren, dorst hadden, vreemdeling waren, schaars gekleed waren, ziek of gevangen waren, deden jullie voor mij". Eén van de vijf peilers van de Islam is het bieden van gastvrijheid aan hen die het minder hebben (aalmoezen geven).

Hoe denken de kinderen over deze waarden? Een filosofisch of levensbeschouwelijk gesprek kan kinderen helpen hun (voorlopige) standpunt te verhelderen.

- e. Oudergericht. We kunnen er statistisch gezien van uitgaan dat een deel van de ouders afwijzend staat tegenover de opvang van vluchtelingen. Wanneer u wilt dat gesprekken met kinderen hen helpen om zich verder te ontwikkelen op sociaal-emotioneel-praktisch-levensbeschouwelijk gebied, dan is het belangrijk dat u de ouders als partners in de opvoeding aan uw zijde hebt. Goede communicatie is daarbij essentieel. Wanneer u van plan bent het thema van de vluchtelingen met de kinderen te bespreken, kunt u dit op allerlei manier laten weten aan de ouders. En ook op dit vlak geldt dat ruimte om zorgen en emoties te uiten een goed gesprek ten goede zullen komen. Luisteren is vaak even belangrijk in communicatie als zenden, soms zelfs belangrijker.

Mocht u als schoolteam behoefte hebben aan ondersteuning dan verwijzen u naar onze website waar u de SOL medewerkers kunt vinden.

Boek over artikel 23 GW (vrijheid van onderwijs)

Bij Uitgeverij Aspekt is eerder dit jaar een boek verschenen, waarin er voor gepleit wordt om de vrijheid van onderwijs in te perken. De auteur ziet een probleem: als alle scholen tolerantie voor en kennis van andere godsdiensten moeten stimuleren, hoe ziet men dan op bijzondere scholen de verhouding tussen de 'eigen' godsdienst en al die andere godsdiensten? Gelijkwaardig? Kunnen ze ontkomen aan de boodschap, dat de 'eigen' godsdienst net iets meer waar is dan de anderen? Draagt dit dan niet bij aan segregatie?

In het boek worden de finesses van ons onderwijsbestel uitvoerig beschreven. Wat betekent eigenlijk 'vrijheid van onderwijs'? En welke praktische gevolgen heeft de huidige regelgeving allemaal? De auteur is goed geïnformeerd, getuige de gedetailleerde beschrijving van de aantallen 'refobusjes' in ons land en het geld dat daarmee gemoeid is. Fraai is vervolgens de ietwat sarcastische opmerking over 'boeddhistische scholen': "Kennelijk hebben de Rozenkruisers, de Hernhutters en de voorstanders van transcendent meditatie het wat slimmer aangepakt dan de Koptische christenen en de boeddhisten. (...) Zij hebben wel toestemming gekregen om scholen te stichten".

De auteur legt de vinger op een aantal gevoelige plekken: het toelatingsbeleid, het benoemingenbeleid en de lesstof. Zo wijst de auteur op een methode voor geschiedenisonderwijs gebruikt door reformatische scholen, 'Er is Geschied', waarin passages staan die voor katholieke kwetsend kunnen zijn ('Dan was er nog de verering van heiligen en relikwieën... Al deze dwalingen gingen tegen Gods Woord in'). De auteur verhult niet waar hij zelf staat: weg met de vrijheid van onderwijs in haar huidige vorm.

De lezer blijft echter met de vraag zitten hoe het onderwijsbestel dan wel ingericht zou kunnen worden. Staatssecretaris Dekker prepareert op dit moment één weg: die van de vrije markt. Als ouders iets nieuws willen beginnen en ze kunnen aantonen dat het levensvatbaar is, krijgen ze zijn zegen. Een andere weg is die welke we geruisloos al jaren aan het begaan zijn, namelijk de bemoeienis van de staat met het onderwijs. In de loop der decennia is de ondergrens van 'deugdelijk onderwijs' geëvolueerd naar niet mis te verstane indicatoren (cito-scores, goed gekeurde anti-pestprogramma's, verplichte urenaantallen). Misschien is het initiatief van Amsterdam wel een eerste proeve van een derde weg, een democratisch onderwijsbestel. Hier beslissen gemeentelijke overheid en burgers samen over de stichting en inrichting van het onderwijs. Zo kan iedere gemeente of regio het onderwijs krijgen dat ze wenst.

C.E.H.J. Verhoef, Inperking vrijheid van onderwijs. De maatschappelijke noodzaak tot herziening van artikel 23 van de grondwet. Uitgeverij Aspekt. Prijs € 18,95.

Training Kennismaking met Filofoeren met Kinderen en Jongeren

21 en 28 november 2015, Woerden

(ook mogelijk als studiedag voor je eigen school (stichting) en eigen team)

De gedachtegang van kinderen en jongeren is wonderlijk: hun vrije en creatieve manier van denken is soms moeilijk te volgen voor volwassenen.

Hoe kun je structuur aanbrengen in een gesprek met kinderen en jongeren, maar hen toch zelf laten nadenken?

In deze training leer je:

- van een gesprek een filosofisch gesprek te maken;
- de socratische houding aan te nemen;
- zelf een filosofische activiteit te ontwerpen en uit te voeren.

De training wordt gegeven aan een kleine groep, waardoor er veel ruimte is om zelf te oefenen en ervaringen te delen.

Enkele reacties:

'Geen achteroverzitscursus, waarbij je alleen info opneemt. Snel aan de slag. Door feedback leer je veel.'

'Goede opbouw, heldere uitleg en mogelijkheid om er meteen de volgende dag mee aan de slag te gaan'.

Interesse? www.wereldwijsfilosoferen.nl of karen@wereldwijs-filosoferen.nl (Karen Faber)

Tweedaagse training Verdieping in Filofoeren met Kinderen en Jongeren

12 en 19 maart 2016

Heb je al enige ervaring in het voeren van filosofische gesprekken, maar wil je nog meer leren?

In deze training leer je:

- een gesprek te voeren vanuit vier filosofische hoofdvragen;
- diepgang te creëren in een (filosofisch) gesprek;
- sterke redeneringen van drogredeneringen te onderscheiden;

- didactische vaardigheden toe te passen;
- passende werkvormen te bedenken.

We werken vanuit een viertal bekende filosofische vraagstukken. De socratische, verwonderende houding staat centraal. We geven realistische voorbeelden die wij in het onderwijs zijn tegengekomen. Na deze training start je met vertrouwen een filosofisch gesprek met kinderen of jongeren.

Meer info: www.wereldwijsfilosoferen.nl of karen@wereldwijs-filosoferen.nl (Karen Faber)

SOL stopt met uitgeven van communie- en vormselprojecten

Met ingang van 1 januari 2016 stopt SOL met de verkoop van communie- en vormselprojecten. De reden is dat deze projecten, die jarenlang goed verkocht werden, inmiddels sterk verouderd zijn.

We vinden het niet tot onze taak horen om deze projecten opnieuw te ontwikkelen en bij te stellen. Vandaar dat we er aan het eind van dit jaar een punt achter zetten.
